

Rayonda ağacəkmə kampaniyası keçirildi

Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü ilə rayonda ağac əkmə aksiyasına başlanmışdır. Şə-

ayının sonunadək rayonda 40 ha. sahədə meşə əkini, 5 ha. sahədə yeni şitilliklərin salınması, həmçinin 7-

hərin Zərifə Əliyeva adına küçəsində keçirilən aksiyaya idarə və müəssisələrinin, eləcə də təşkilatlarının kollektivləri qatılıb. Aksiyada müxtəlif cinslərdən (tuya, katalpa, çinar, qovaq, ağcaqayın və s.) ibarət 2700 ədəd ağac əkilməmiş, ərazinin suvarılması üçün mövcud arklar tullanılardan təmizlənmiş, əvvəllər əkilməmiş ağaclarda budama işləri aparılmışdır.

Hal-hazırda rayonda payızlıq əkin kompaniyası işi davam etdirilir. Bu gündə 25 ha. sahədə payızlıq əkin aparılmış, 20 ha. sahədə təmir-bərpa işləri görülmüşdür. Noyabr

8 min ədəd qızılgül növlərindən olan çilinglərin əkilməsi mərhələsi həyata keçiriləcəkdir.

Qeyd edək ki, hər il olduğu kimi 2013-cü ildə də meşələrin bərpası və yeni meşə massivlərinin salınması məqsədilə Qəbələ Meşə Mühafizəsi və Bərpası Müəssisəsi tərəfindən yazlıq ağac əkini zamanı 31 hektar meşə əkini işləri aparılmışdır.

Zahir KƏRİMOV,
rayon icra hakimiyyətinin aparıcı məsləhətçisi.
Fotolar
Səhrab Umuyevindir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzi (SAM), Rusiya Elmlər Akademiyası Şərqsünaslıq İnstitutu, AMEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu və Rusiya Elmlər Akademiyası Şərqsünaslıq İnstitutunun Gənc Alimlər Şurasının birgə təşkilatçılığı, Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə Azərbaycan Respublikasında keçirilən MDB ölkələrinin gənc şərqsünaslarının II qurultayının iştirakçıları Qəbələ rayonuna gəlmişlər. Qonaqlar rayonun tarixi yerləri və mədəniyyət abidələri ilə yaxından maraqlanmışlar. Qonaqlar öncə rayonun tarix-diyarşünaslıq muzeyində olmuşlar.

Muzeyin ayrı-ayrı salonlarındakı eksponatlarla tanış olan qonaqların diqqətini Qafqaz Albaniyasının 900 il paytaxtı olmuş qədim Qəbələ şəhərinin möhtəşəm qala divarının, bürc və darvazasının maketi və orada aparılmış arxeoloji qazıntılar zamanı əldə olunmuş maddi-mədəniyyət nümunələri çəlb etmişdir. Nümayəndə heyətində muzeyin fəxri qonaqlarının öz ürək sözlərini qeyd etdikləri kitab maraqla oyatmışdır. Burada tanınmış simaların muzey barədə qeyd etdikləri fikirlər onlarda xoş təəsüratlar yaratmışdır.

Daha sonra qurultayın iştirakçıları rayonun Nic qəsəbə-

MDB ölkələrinin gənc şərqsünaslarının II qurultayının iştirakçıları Qəbələdə olmuşlar

sindəki «Cotari» Alban kilsəsi ilə də tanış olmuşlar. Qəsəbə-

ümumilikdə 600 nəfər möminin ibadət etməsi üçün şərait

də yaşayan azsaylı xalqların yaşayış tərzini, kilsənin tarixi, fəaliyyəti barədə qonaqlara ətraflı məlumat verilmişdir.

Qonaqlar 28 fevral 2013-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən açılışı olan Qəbələ şəhər məscidinin yeni binası ilə də yaxından tanış olmuşlar. Məlumat verilmişdir ki, Heydər Əliyev Fondunun sifarişləri ilə tikilən məscidin tikintisinə 2010-cu ilin may ayında başlanılmışdır. Binanın tikinti sahəsi 715 kvadratmetr, minarənin hündürlüyü isə 25 metrdir. Burada eyni vaxtda 450 kişi, 150 qadın olmaqla

yaradılmışdır. Məscidin müqəddəs Qurani-Kərimdən surələr yazılmış divarları və sütunları Azərbaycan nəqqaşlıq məktəbinin və Şərq ornamentlərinin nadir nümunələrindən istifadə olunmaqla dini rəmzlərlə bəzədilmiş görüntüləri qonaqlarda maraqla oyatmışdır.

Qəbələ şəhərinin görməli yerləri ilə yaxından tanış olan qonaqlar rayonun ecaskar bir təbiət qoynunda yerləşdiyini dilə gətirərək məmnun qaldıqlarını ifadə etmişlər.

Zahir KƏRİMOV,
rayon icra hakimiyyətinin aparıcı məsləhətçisi.

Danışmaq qabiliyyəti və şüur böyük yaradan tərəfindən canlılar arasında ancaq insana bəxş olunmuşdur. Bu iki amil insanı digər canlılardan fərqləndirmiş, onu yer üzünün hakimi və əşrəfi etmişdir.

Müasir dövrümüzdəki dillər milyon illərlə təkmilləşmə prosesindən keçmiş, bu zaman yüz minlərlə dil sıradan çıxmış, daha əhatəli dillər isə təkmilləşərək öz əhatə dairəsini genişləndirmişdir. Bu gün Yer kürəsində insanlar təxminən 6000 dildə danışırlar. Hazırkı dövrdə də kiçik ərazidə, az insan tərəfindən işlənən dillərin sıradan çıxması prosesi sürətlə davam edir. Hər il 100-dən artıq dil tarixə qovuşur.

Fəxr etməliyik ki, bizim dilimiz—Azərbaycan dili uzun əsrlərin sərt, heç nəyə güzəştə getməyən sınağından çıxaraq çoxsaylı türk dilləri içərisində ən inkişaf etmiş, zəngin dillərdən biri statusunu qazanmışdır.

Azərbaycan dilində başqa dillərdən alınma sözlər

Müasir dövrdə Azərbaycan dilini bilməklə Türkiyədə, Türkmənistanda, Özbəkistanda, Kırımda, İranda, Rusiyanın, Əfqanıstanın, İraqın, Moldovanın, Bolqarıstanın xeyli hissəsində insanlarla ünsiyyət qurmaq mümkündür.

Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi qorunub saxlanması, zənginləşdirilməsi üçün çox böyük əmək sərf etmişdir. Hazırda dil sahəsində Heydər Əliyev siyasəti möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən müvəffəqiyyətlə davam etdirilir.

Müasir Azərbaycan dilində istənilən elmi, bədii, publisistik kitabların tərcüməsi üçün zəngin söz ehtiyatı vardır. Qloballaşan dünyada müxtəlif elm, tex-

nika, sair sahələrin inkişafı, mədəniyyətlərin bir-birinə yaxınlaşması fonunda digər dillərdən alınma sözlər hesabına dilimizin zənginləşdirilməsi davam edir. Bu, təbiidir. Hər hansı bir dilin başqa dillərdən söz almadan inkişaf etməsi mümkün deyil. Dilimizin zəngin qrammatikası başqa dillərdən alınmış sözlərin daha tez dilimizə uyğunlaşmasına imkan verir.

Hazırda dilimizdə işlənən söz və ifadələrin 40 faizindən çoxu başqa dillərdən keçmədir. Onların hamısı dilimizdə vətəndaşlıq qazanmışdır. Bu gün bəzi dilçilər və ya dillə əlaqəsi olmayan bəzi şəxslər dilimizdəki alınma sözlərin qədim türk dilində işlənmiş ifadələrlə və ya müasir avropa sözləri ilə əvəz etmə-

yə çağırırlar. Ancaq, bu cür yanaşma bəzi hallarda uğurlu olmur və təcrübə göstərir ki, həmin sözlər ümumişlək sözə cevrilə bilmir və kiçik bir dairedə işlənməyə məhkum olur.

Məsələn: fars dilindən alınmış, dilimizdə uzun illər işlənmiş «mehmanxana» sözünün artıq ümumdünya termininə çevrilmiş otel sözü ilə, rus dilindən keçmiş «xolodilnik» sözünün dilimizdəki «soyuducu» sözü ilə, «samosval» sözünün «özü boşaldan» sözü ilə əvəzlənməsi uğurlu sayıla bilər. Ancaq, ərəb dilindən alınmış «idarə binası» sözünün ofislə, avropa dillərindən alınmış «kompyuter» sözünün bilgisayarla, «kondisioner» sözünün sərinkeşlə, «avtomobil» sözünün araba ilə əvəzlənməsi

uğurlu sayıla bilməz. Bu sözlərin heç biri alınma sözlərin tam mənasını əhatə edə bilmir. Belə yüzlərlə nümunə göstərmək mümkündür.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi hər il dilimizə yüzlərlə yeni söz daxil olur. Onların necə yazılması və işlənməsi qaydası barədə, dilçilər bəzən müxtəlif fikir söyləyirlər. Ona görə də bu yaxınlarda Azərbaycan dilinin yeni orfoqrafiya lüğətinin hazırlanıb Respublika Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqlənəcəyi gözlənilir. Əminlik ki, dilimizin qrammatikasına uyğunlaşan, əhali arasında uzun illərdən bəri işlənərək ümumişlək sözə cevrilmiş sözlər və qloballaşma sayəsində dilimizə daxil olub əksəriyyət tərəfindən işlədilən və başa düşülən, ancaq, yazılışı mübahisə doğuran sözlər də yeni orfoqrafiya lüğətində öz əksini tapacaqdır.

Qüdrət SƏMƏDOV.